



لیلا حسین زاده  
تپش

**اعتیاد حد و مرز نمی شناسد. هیچ خط قرمزی ندارد و قانون هم برایش بی معنا و مفهوم است. پای اعتیاد که درمیان باشد، حتی مادر، پدر، همسر و فرزند هم جایگاه خود را از دست می دهند و تبدیل به ابزاری می شوند تا معتاد به هر قیمتی، حتی گروگان گرفتن عزیزترین افراد خانواده اش مواد مخدر خود را تأمین کند. براساس آمار اعلامی از سوی حمیدرضا صرامی، مدیرکل سابق دفتر تحقیقات و آموزش ستاد مبارزه با مواد مخدر در حال حاضر چهار میلیون و ۴۰۰ هزار نفر مصرف کننده مستمر و غیرمستمر در کشور وجود دارد که با بُعد خانوار آنان، حدود ۱۵ میلیون نفر از جمعیت کشور به صورت روزمره با دغدغه و نگرانی در عرصه مواد مخدر مواجه هستند. نگرانی که هربار به شکل های مختلف مانند توهم و بدبینی، گروگانگیری اعضای خانواده و قتل آنان یا دیکران توسط فرد معتاد خود را نشان می دهد. موضوعی که در تعطیلات امسال هم تکرار شد و دو پرونده گروگانگیری خانوادگی را رقم زد.**

پرونده ویژه

تشر

۵ | ویژه نامه حوادث | روزنامه جام جم

چهارشنبه ۳۰ فروردین ۱۴۰۲ | شماره ۱۰۱۱

## توهمات شیشه ای و انتقام های عجیب

درخصوص گروگانگیری معتادان دو نکته قابل بررسی است. اولین نکته اعتیاد فرد گروگانگیر و نقش مصرف مواد مخدر در ارتکاب جرم است و نکته بعدی جرم گروگانگیری است. بررسی پرونده این مجرمان نشان می دهد اکثر قریب به اتفاق آنها به ماده مخدر شیشه اعتیاد داشته و بر اثر توهم یا همان عوارض مصرف شیشه اقدام به این کار می کنند. شیشه از طریق تسهیل آزادسازی دو نوع ماده شیمیایی در مغز به نام «دوپامین» و «نوراپی نفرین» باعث برانگیختگی سیستم عصبی مرکزی می شود. در دوزهای پایین، شیشه باعث افزایش هوشیاری شده و گرسنگی و خستگی را از بین می برد. در دوزهای بالاتر باعث ایجاد سرخوشی و نشاط شدید می گردد و در دوزهای خیلی بالا ممکن است ایجاد پارانویا و رفتارهای عجیب و غریب نماید. با مصرف شیشه، قلب تندتر کار کرده و ضربان آن افزایش می یابد. این روند فشار خون فرد را افزایش داده و درجه حرارت بدن وی را نیز بالا می برد.

هذیان هایی که بر اثر مصرف مت آمفتامین بروز می کند، می تواند انواع بسیار متفاوتی داشته باشد. شاید بتوان گفت شایع ترین آنها، احساس خطر از جانب اطرافیان، احساس تحت تعقیب قرار گرفتن و خیانت همسر است. این افراد به نوعی تصور می کنند اطرافیان شان به دنبال ضربه زدن به آنها هستند و با دیدن صحبت های اعضای خانواده فکر می کنند آنها در حال کشیدن نقشه ای علیه او هستند. بر اثر توهم ناشی از مصرف شیشه، فرد هر اتفاق ناگواری که در زندگی اش رخ دهد را نتیجه نقشه اطرافیان تصور می کند. گاهی نیز ادعا می کنند صدایی در گوش شان می پیچیده که او را از توطئه اعضای خانواده اش آگاه می کرده است. این معتادان برای انتقام از توطئه خانوادگی، تصمیم به حذف آنها می گیرند که گاهی گروگانگیری مقدمه آن است که با دخالت پلیس از اتفاقی ناگوار جلوگیری می شود.

همان طور که در ابتدا اشاره شد به این موضوع از دو جنبه باید توجه کرد. بعد از بررسی نقش اعتیاد، توجه به جرم گروگانگیری قابل طرح و بررسی است. گروگانگیری جرمی است که با هدف واداشتن شخص ثالثی به انجام یا انجام ندادن کاری از دیرباز مورد توجه مجرمان بوده است. آزادی تن از جمله حقوق عادی هر زن و مرد است، که در تمامی نظام های حقوقی و اندیشه های سیاسی مورد پذیرش و احترام قرار گرفته و برای نقض آن ضمانت اجرای کیفری شدیدی پیش بینی شده است. از جمله جرم هایی که باعث بر تعرض به آزادی جسمانی اشخاص، باعث صدمات شدید جسمی و روحی به آنان می شود، گروگانگیری است. قانونگذار برای این جرم مجازات سنگینی را در نظر گرفته است و براساس ماده ۶۲۱ قانون مجازات اسلامی، هرکس به قصد مطالبه وجه یا مال یا به قصد انتقام یا به هر منظور دیگری به عنف یا تهدید یا حیل یا به هر نحو دیگر شخصا یا توسط دیگری شخصی را برپایند یا مخفی کند به حبس از پنج تا ۱۵ سال محکوم خواهد شد در صورتی که سن مجنی علیه کمتر از ۱۵ سال تمام باشد یا بودن توسط وسایل نقلیه انجام پذیرد یا به مجنی علیه آسیب جسمی یا حیثیتی وارد شود، مرتکب به حداکثر مجازات تعیین شده محکوم خواهد شد و در صورت ارتکاب جرایم دیگر به مجازات آن جرم نیز محکوم می شود.

خانواده افراد معتاد به شیشه باید به توهمات بیشتر توجه کنند. این توهمات قابل درمان است. توهم و هذیان، نشانه های اختلال شدید در عملکرد مغز هستند. در مواقع بروز هذیان لازم است مصرف مواد محرک به سرعت قطع شود و بیمار مورد درمان قرار گیرد. تداوم وجود هذیان و توهم موجب افزایش آسیب به مغز می شود.

آن طور که کارشناسان ترک اعتیاد می گویند، در بیشتر مواقع، بیمار توهمی یا هذیانی برای کنترل بهتر و ارائه خدمات پزشکی، نیاز دارد که در بیمارستان بستری شود. هذیان و توهم در تمامی بیماران وابسته به شیشه دیده نمی شود. میزان حساسیت مغز بیماران مختلف به مصرف شیشه متفاوت است. بعضی از افراد حتی با یک بار مصرف شیشه دچار توهم یا هذیان می شوند اما در برخی دیگر حتی با سال ها مصرف شیشه، این عارضه به وجود نمی آید. عده بسیار محدودی نیز بعد از شروع به درمان در همان ابتدا به علت تغییر مغز، در مسیر ترمیم خود دچار این عارضه می شوند. خوشبختانه درمان های بسیار قوی برای کنترل این عارضه وجود دارد. قطع مصرف شیشه حتی ظرف چند روز نیز می تواند این عارضه را کنترل نماید. در صورت ادامه پرهیز از مصرف شیشه، احتمال بازگشت این عارضه نزدیک به صفر خواهد بود.

محمد غمخوار  
کارشناس ارشد  
جرم شناسی

## گروگان گرفتن خواهر

اسفندماه ۱۴۰۰ هم رامهرمز استان خوزستان شاهد گروگان گرفتن یک خواهر توسط برادر معتادش بود که از مدت ها پیش زندگی را به دلیل اعتیاد خود به کام اعضای خانواده اش زهر کرده بود. هیچ کدام از اعضای خانواده مرد معتاد از شر آزار و اذیت های او در امان نبودند و وقتی به خانه می آمد، آه از نهاد همه بلند می شد. پدر و مادر بارها تلاش کرده بودند پسرشان اعتیادش را ترک کند اما تلاش های شان هر بار به در بسته خورده بود. روز حادثه اما با تمام روزهای دیگر فرق داشت و پسر معتاد خانواده خواب شومی برای آنها دیده بود. او آن روز، مواد مخدر مصرف کرده بود و ناگهان با پدر و مادرش درگیر شد. در حالی که والدینش وحشت کرده بودند، پسر معتاد سلاحی از جیبش درآورد و آن را به سمت خواهر بزرگ ترش گرفت و شروع به تهدید کرد و گفت اگر کسی به او نزدیک شود، به سمت خواهرش شلیک می کند. درحالی که پسر معتاد خواهرش را به گروگان گرفته بود، پدر و مادرش موفق شدند با پلیس تماس بگیرند و از آنها درخواست کمک کنند. با حضور ماموران پلیس در محل حادثه، آنها ابتدا تلاش کردند با گفت و گو و مذاکره جوان معتاد را متقاعد به تسلیم شدن کنند اما وقتی دیدند تلاش های شان راه به جایی نمی برد، با یک اقدام غافلگیرکننده پسر معتاد را خلع سلاح و بازداشت کردند. در بازرسی از گروگانگیر، یک قبضه سلاح کمری با ۱۵ فشنگ مربوط به آن از جوان معتاد کشف شد.

